

ЛИШАТИСЯ ЖИВОЮ

Біда, лихо не бувають очікуваними, усе стається раптово-жахливо. Ще 22 лютого 2022 р. ми з колегами жваво обговорювали результати ХІХ студентської науково-практичної конференції «Актуальні питання культури мовлення» (м. Вінниця), де наша студентка-філолог Вакула Марія виступала на пленарному засіданні з темою «Формування мовленнєвої компетентності старшокласників у процесі створення фанфіків на уроках української літератури». Усі були вражені ґрунтовністю її виступу та загальною фаховою підготовкою. Тому було приємно чути схвальні відгуки про неї та інших доповідачів на секційних засіданнях. Мир, спокій, трохи розчарування, що covid-19 унеможливив наші зустрічі офлайн.

24 лютого 2022 р., як завжди, я бігла зранку о шостій провідати батька та брата. Ще нічого не знала, не слухала новин по радіо, не переглядала Google у телефоні. Збентежила величезна черга на заправці, шалений рух автівок та пересування людей з валізами, клунками, торбами (хоча зазвичай о цій порі штиль!!). Біля під'їзду сусіди закидали речі в мікроавтобус. Запитала: «Відпочивати?» Вони Perezирнулися і здивовано відповіли: «Так війна ж почалася!» Забігла до квартири, рідні ще спали. Кинулася наливати воду у ванну. Я навіть потім не змогла собі пояснити, чому це зробила, якось інтуїтивно, але згодом це мені допомогло. Поклеїла стрічкою вікна в кімнатах. Повикручувала всі скляні дверцята із шаф, познімала порцеляну з полиць. Будинок стоїть на розі, тому перегляд фільмів та додатковий диплом «медсестра цивільної оборони» в університеті підштовхнули до таких запобіжних заходів. Доглядальниця-помічниця на телефонні дзвінки не відповідала. Тож треба було приймати рішення миттєво – переходити жити до батька з братом. Батько та брат лежачі інваліди, прикуті до ліжок, залежні від ліків, не спроможні самостійно себе обходити, одягнені в памперси, тобто немічні. Збігала до аптеки, там шалені черги, тож запастися ліками та памперсами – марна справа.

Надвечір почалися бої. Під вікнами на дорозі хлопці в цивільному зробили потрібні укріплення – пісок та шини. Увечері розбило вщент балконні вікна, скло розлетілося на дрібні скалки та врізалось у двері та раму кімнатного вікна. Ніч і ранок – потужні бої, усе тремтить від вибухів, уздовж вулиці їздять танки – невідомо, наші чи ворожі. Будинок стогне від вибухових хвиль. Обладнала собі гніздечко для відпочинку в коридорі біля вхідних дверей, назносивши усього, що знайшла, – дитячий матрац, старі пальта, куртки. У цьому кутку таборилася до квітня. Навіть коли вже вщухли активні бойові дії, не могла змусити себе спати в ліжкові, бо тваринний страх тримав біля дверей. З мешканців під'їзду через тиждень з п'ятиповерхівки лишилося три квартири. Усі виїхали. У під'їзді вибило вікна на горішніх поверхах, то спільними зусиллями з сусідами забили коробками та шматками клейонки. За день вже не було води. За три дні зникло світло, Інтернет, телефонний зв'язок, тепло, ледве жеврів газ. Прати після двох лежачих у трьох літрах води, гріти на газу воду та заливати у пластикові пляшки через дві години, бо з рота йшла пара, температура опустилася до шести градусів, а рідні знерухомлені... Бігати з чотирма відрами по воду під обстрілами до колодязя у приватний сектор, а коли зник на два дні газ – готувати у дворі. Певно, це було не найважчим, страшно, коли вночі над будинком гудуть літаки, чути вибухи, від страху тремтить усе тіло і відбирає мову, а ще ти думаєш, як витягатимеш рідних, якщо в будинок потрапить снаряд чи бомба.

Навколо понівечені будинки, під під'їздом уламки ракети, що не долетіла, гуркіт наших САУ, БТРів і танків, безкінечні погодювання будинку від зворотної хвилі вибухів. До підвалу не спускалася, вірила в силу Слова Господнього – збереже мене та рідних. А потім... Захворів батько, далі брат. Ліків немає, аптеки не працюють. Знайшла прострочені ампули антибіотиків ще 90-х років, поділила навпіл і колола одним шприцом обом. Потребувала хоч якоїсь підтримки духу, тож молилася, молилася, молилася, бо вийти на зв'язок – надзавдання. Повідомлення, які відправляла знайомим, близьким, надходили до них із запізненням на два–три дні. Як розповідала подружка, що, коли вона тоді їх читала, розуміла, я жива, борюсь. І сталося диво – з'явилися добрі люди, навіть через відсутність постійного зв'язку вони знайшли, допомогли, і я збагнула – темрява відступає, я не самотня.

Води, тепла і світла так і не було до середини квітня. У березні другий брат, який приходив до мене, брав їжу, бо в Олександрівці гатили ще гірше, ніж у нас, виїхав при нагоді

з малолітніми дітьми з міста, бо в будинок, де він жив, потрапили уламки від ракети, вибило вікна, сусідній будинок завалило, ще один – згорів вщент. Заряджати телефон ходила в чергу на «Шиномонтаж». Хлопці просили тільки не створювати натовп, бо з дронів відстежать і розстріляють, як сталося із чергою по хліб біля «Союзу». Комендантська година обмежувала, тому, коли почали возити бочкою воду із «Зеленгоспу», домовилися, щоб чергу займала одна людина, яка мешкала у сусідньому будинку, поряд з місцем приїзду трактора з бочкою, потім її підміняли. 12 літрів води в одні руки, коли в тебе ще двоє вдома, то забавка не для слабкодушких.

Аби зовсім не збожеволіти від невідомості та самоти, щодня виділяла літр води і мила підлогу в під'їзді. Зиму якось пережили. А далі прийшла весна – треба саджати городи, бо щось маємо їсти, адже за час облоги міста з харчами було сутужно. Вижили завдяки волонтерам та допомозі друзів, бо піти до магазину – подвиг, адже треба вистояти чергу, а думками вдома: як там рідні, бо якщо з тобою щось станеться, то про них ніхто не дізнається. В усі кишені собі та рідним поклала записки зі своїм та їхніми прізвищем та ім'ям, адресою, бо всяке може статися, коли навколо щодня обстріли та ракетні удари. Завдяки друзям переїхала вже в червні з батьком та братом до приватного будинку, звідки виїхав другий брат. Трохи підрихтувала, вставила вікна – можна жити. Від пережитого, певно, в усіх піднявся емоційний фон, тому проводили пари, навіть на платформі ZOOM, було нестерпно важко – могла лише плакати.

Чому навчила війна чи що я зрозуміла під час цього вимушеного відлюддя? **Світ наповнений добром.** Доброта та людяність завжди візьмуть гору, інакше не може бути!! Добрих справ не буває забагато чи замало, вони не вимірюються літрами, метрами, тоннами... Думаю, має бути такий безперервний ланцюг, коли в одній місцині починається, а в іншій підхоплюється, і тривалість таких проєктів добра постійна, бо люди потерпають від ворожих злодіянь і прагнуть доброти, горнуть до добрих людей. Ми живемо і працюємо для ДОБРА))

